

До ювілею Української Асоціації «Комп'ютерна Медицина» (УАКМ) 20 РОКІВ

Фото 1. Міжнародна конференція «Інформатизація охорони здоров'я в Україні: Перспективи розвитку», присвячена 20-річчю УАКМ (17–18 жовтня 2012 р., Київ). В Президії (зліва–направо): вчений секретар УАКМ доцент А. Е. Горбань, перший віце-президент УАКМ професор О. Ю. Майоров (відкриває конференцію), президент УАКМ член-корр. НАНУ, професор А. О. Морозов, радник віце-прем'єр-міністра-міністра охорони здоров'я А. П. Герасимов, віце-президент УАКМ професор М. В. Голубчиков.

Українська Асоціація «Комп'ютерна Медицина» (УАКМ) — незалежна неурядова некомерційна організація, заснована згідно законодавства України в 1992 році під час роботи IV Конгресу Всесвітньої Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ) за підтримки Міністерства охорони здоров'я України.

Сьогодні УАКМ об'єднує 96 юридичних членів — установи і компанії: науково-дослідні інститути МОЗ, НАМН, НАН України, університети, наукові товариства, лікувальні установи, виробники медичного обладнання і програмного забезпечення, провайдери Інтернет, страхові компанії. Більше 1900 фахівців є індивідуальними членами Асоціації.

У 1993 р. Українська Асоціація «Комп'ютерна Медицина» була прийнята в Міжнародну Асоціацію медичної інформатики (IMIA) як Національний член на Генеральній Асамблеї в Лісабоні, Португалія.

У травні 1994 р. на IV Європейському Конгресі з медичної інформатики MIE2004 УАКМ стала Національним членом Європейської Федерації медичної інформатики (EFMI) в Лісабоні, Португалія.

У 2007 р. УАКМ була обрана Національним членом Європейської Асоціації менеджерів ІТ технологій в охороні здоров'я (The European Association of Healthcare IT Managers (HITM)).

Робочими мовами УАКМ є: українська, російська, англійська.

Цілі

- впровадження нових медичних інформаційних технологій для створення електронної охорони здоров'я і реформування системи охорони здоров'я в Україні;
- розробка нових медичних програмних продуктів і біотехнічних систем;
- участь в державних і міжнародних програмах по інформатизації охорони здоров'я в Україні;
- видання науково-методичної літератури;
- проведення з'їздів, конференцій, симпозіумів, форумів, виставок і конкурсів;
- захист авторських прав;
- здійснення незалежного експертного контролю і підготовка матеріалів для отримання сертифікатів;
- підготовка і перепідготовка фахівців з метою підвищення їх кваліфікації;
- встановлення контактів з членами IMIA, EFMI, HITM, зарубіжними науковими товариствами, університетами і іншими міжнародними неурядовими організаціями.

У структурі УАКМ функціонує Рада Асоціації і Вчена Рада.

Рада Асоціації складається з Правління і керівників установ — членів УАКМ.

У складі Вченої Ради 73 провідних вчених-експертів в області медичної інформатики, медицини, комп'ютерної техніки,

Фото 2. Поздоровлення з 20-річним Ювілеєм УАКМ. З вітанням звертається Президент ВУЛТ, голова Громадської Ради МОЗ України О. П. Мусій (фото ліворуч). На трибуні — професор О. А. Панченко (фото праворуч).

Фото 3. Звання Почесних членів УАКМ отримали: професор В. О. Ліщук (Москва) і член-кор. НАНУ, професор А. О. Морозов. Дипломи вручає голова Вченої Ради УАКМ професор О. Ю. Майоров.

математики, радіоелектроніки з України, Росії, країн СНД, США, Японії, Великобританії, Франції, Ізраїлю, Туреччини, Канади.

У сферу діяльності Вченої Ради входить:

- участь в розробці комплексних державних програм інформатизації охорони здоров'я України;
- аналіз і обмін досвідом використання інформаційних технологій стосовно умов в Україні;
- розгляд сумісних проектів;
- здійснення експертних оцінок при сертифікації медичних інформаційних технологій і програмної частини апаратно-програмних комплексів;

- участь в розробці учбових програм з медичної інформатики і телемедицини для підготовки і перепідготовки лікарів та середнього медичного персоналу.

Фахівці УАКМ під егідою МОЗ України вперше розробили Концепцію державної політики інформатизації охорони здоров'я України, яка була прийнята МОЗ України, узгоджена з АМН і Головним кібернетичним Центром НАН України (Укр. радіол. журнал. 1996. №2., с. 115–118; Ж. Клін. інформ. і Телемед. 2004. №1. с. 8–12)., Концепцію Національної програми інформатизації охорони здоров'я України (2005). Державну програму інформатизації охорони здоров'я на 2007–2010

роки, в якій отримали розвиток положення Концепції (Ж. Клін. інформ. і Телемед. 2006. в. 4. с. 3–9). Проект Регламенту телемедичної мережі України (Ж. Клін. інформ. і Телемед. 2009. в. 6. с. 93–98), Типову програму кандидатського іспиту за фахом 14.03.11 – «медична і біологічна інформатика і кібернетика» (Ж. Клін. інформ. і Телемед. 2009. в. 6. с. 99–106). Проект «Концепції інформатизації сфери охорони здоров'я України на 2013–2018 рр.».

У різні роки були запропоновані Концепція створення державної медичної Національної мережі прямого доступу Укрмеднет, проект створення Системи обміну медичною інформацією в рамках СНД, проект створення інформаційно-аналітичної системи (її медичній частині) з надзвичайних ситуацій при Кабінеті Міністрів України.

УАКМ є ініціатором створення проекту «Інформаційні госпітальні системи України».

Положення про сертифікацію інформаційних технологій в охороні здоров'я було розроблене Вченою Радою УАКМ і затверджене Міністерством охорони здоров'я, Міністерством Юстиції і Держспоживстандартом. При Міністерстві охорони здоров'я була утворена галузева комісія з сертифікації.

У 2006 році за ініціативою УАКМ створена Координаційна Рада з інформатизації охорони здоров'я МОЗ України, у складі якого провідні фахівці з медичної інформатики і організації охорони здоров'я.

З 2011 р. УАКМ є членом Громадської Ради МОЗ України.

З 1996 р. функціонує Веб-портал УАКМ на 3-х мовах – українській, російській і англійській (www.uasm.kharkov.ua).

З 1996 по 2010 рр. За Наказом МОЗ і АМН України функціонувала об'єднана проблемна Комісія МОЗ і АМН України «Телемедицина», до якої увійшли багато членів Вченої Ради УАКМ. Комісія співробітничала з міжнародним Телекомунікаційним Союзом ООН (ITU) і Європейською Комісією з телемедицини (DGXIII).

УАКМ уклала угоду про створення сателітного («дзеркального») Веб-сайту Європейської Обсерваторії з телемедицини (ЕНТО). З 1998 р. по 2006 р. функціонував Український сервер ЕНТО (www.ehto-ukr.kharkov.ua), а представник України був членом Стратегічного Правління поріднених сайтів ЕНТО на національних мовах.

Були проведені 1-й і 2-й Всесвітні віртуальні Конгреси з варіабельності серцевого ритму за допомогою спеціального створеного тематичного Веб-сайту (www.hrvcongress.org).

Фахівці УАКМ брали участь в роботі 1-го і 2-го Всесвітніх Симпозіумів з телемедицини для країн, що розвиваються, які проводилися під егідою міжнародного Телекомунікаційного Союзу ООН (ITU) і ВООЗ (ЕНТО, 1997, Лісабон; Буенос-Айрес, 1999). Делегації Проблемної Комісії «Телемедицина» в 1998 і 1999 роках брали участь в міжнародних Конференціях з телемедицини у Вісбю (Швеція).

У 1998 р. за ініціативою і за участю членів Вченої Ради УАКМ почалася реалізація українсько-американського проекту по моніторингу вроджених вад розвитку. Результати програми успішно реалізовані в 8 областях України (подробіці див. на Веб-сайті: www.ibis.org).

Конференції

Починаючи з 1993 р., УАКМ проводить міжнародні науково-практичні конференції «Комп'ютерна Медицина» і виставки медичних програмних продуктів за участю провідних вітчизняних і зарубіжних виробників. На Конференції 2007 року («Роль інформаційних технологій в реформуванні охорони здоров'я») було представлено більше 200 наукових доповідей, презентацій і демонстрацій новітніх медичних діагностичних технологій. (Прес-реліз представлений в Ж. Клін. інформ. і Телемед. 2008. В. 5. с. 3–5.) Окрім цього, протягом року проводяться Спеціальні тематичні Конференції і Симпозіуми.

21–22 травня 2009 р. в м. Одеса в Будинку Вчених в рамках 10-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні інформаційні і електронні технології» відбувся науково-практичний Сателітний симпозіум з міжнародною участю «Радіологія 2009, медична інформатика і телемедицина».

23–26 червня 2010 р. в м. Києві був проведений 1-й Національний З'їзд «Медична і біологічна інформатика і кібернетика».

20–23 квітня 2011 в м. Києві відбулася Конференція «Медична і біологічна інформатика і кібернетика: Віхи розвитку з міжнародною участю, присвячена декільком ювілейним подіям, пов'язаним з медичною інформатикою: 50-річчю розвитку медичної інформатики в Україні; 25-річчю кафедри медичної інформатики НМАПО ім. П. Л. Шупіка; 15-річчю кафедри клінічної інформатики і інформаційних технологій в управлінні охороною здоров'я ХМАПО.

17–18 жовтня 2012 р. в м. Києві проходила Міжнародна конференція «Інформатизація охорони здоров'я в Україні: Перспективи розвитку». (Прес-реліз представлений в Ж. Клін. інформ. і Телемед. 2012. Т.8. В. 9.)

У 2013 р. планується проведення двох міжнародних конференцій «Інформаційні технології в кардіології». (11–12 квітня в 2013 р., Харків) і «Інформаційні технології в неврології і психіатрії» (17–18 жовтня в 2013 р., Київ). В Конференції візьмуть участь відомі фахівці з України, Росії, Європи.

Слід згадати також і про деякі інші науково-практичні заходи, проведені в різні роки членами УАКМ:

- республіканська зустріч-семінар «Введення автоматизованих систем управління в практику роботи станцій швидкої допомоги» (Харків);
 - науковий семінар «Застосування наукових технологій в спірометричному дослідженні легенів» (Інститут медицини праці НАМН України, Київ);
 - семінар з фармакоінформатики: «Застосування сучасних інформаційних технологій у фармакології і токсикології» (Інститут фармакології і токсикології НАМН України, Інститут кібернетики НАН України, Київ);
 - конференція «Метагігієна – застосування інформаційних технологій в медицині» (ДУ «Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва АМН України, Київ);
 - симпозіуми «Застосування інформаційних технологій в моніторингу вроджених вад розвитку» (Львів, Київ);
 - симпозіум «Моделювання в мікробіології і імунології» (в рамках ювілейної конференції, присвяченої 150-літтю з дня народження І. І. Мечникова, Харків);
 - міжнародні конференції «Математичне моделювання і комп'ютерні технології в дослідженнях серцево-судинної системи» (Харків);
 - наукова конференція «Медичні розробки математичних і інженерних наук» (Харків);
 - міжнародна конференція «Створення єдиного медичного інформаційного простору в столиці України місті Києві» (Київ);
 - симпозіум «Телемедицина: медична освіта, наука, охорона здоров'я» (Київ);
 - міжнародна конференція «Варіабельність серцевого ритму» (Харків);
 - міжнародна науково-практична конференція «Сучасні інформаційні технології в діагностичних дослідженнях» (Дніпропетровськ);
 - міжнародний симпозіум «Актуальні проблеми біомедичної інформатики, телемедицини і біомедичної кібернетики» (Київ).
- Починаючи з 1995 р., фахівці України беруть участь у Всесвітніх Конгресах ІМІА – Медінфо (Ванкувер, 1995; Сеул, 1998; Лондон, 2001; Сан-Франциско, 2004; Брісбен, Австралія, 2007; Кейптаун, 2010).

УАКМ бере участь в підготовці і проведенні Європейських Конгресів з медичної інформатики у складі Наукового програмного комітету (Копенгаген, 1996; Салоніки, 1997; Любляна, 1999; Ганновер, 2000; Будапешт, 2002; Сент-Мало, 2003; Женева, 2005; Маастріхт, 2006; Гетеборг, 2008; Сараєво, 2009; Осло, 2011; Піза, 2012).

Міжнародна співпраця

Фахівці УАКМ встановили наукові і ділові контакти з Медичним відділенням Британського комп'ютерного товариства. Відбувся обмін делегаціями. Делегації УАКМ брали участь в 3-х найбільших європейських Конференціях і виставках «Комп'ютеризація охорони здоров'я» (Харрогейт, Великобританія). Фахівці — члени Вченої Ради УАКМ — багато років отримували британський журнал «The British Journal of Health-care Computing & Information Management» («Комп'ютеризація охорони здоров'я і інформаційний менеджмент»).

На запрошення Департаменту комерції Адміністрації міжнародної торгівлі США делегація УАКМ взяла участь в Круглому столі «Бізнес в області медичної промисловості в Україні» (Чикаго, США) з метою встановлення взаємовигідних партнерських відносин з фахівцями США в області інформаційних технологій.

Делегація УАКМ брала участь у виставці медичного обладнання в США (Нью-Йорк). Під егідою Національного агентства з інформатизації при Президентові України експозиція інформаційних технологій членів УАКМ була представлена на найбільшій європейській виставці у складі експозиції України (Дюсельдорф, Німеччина).

Встановлені двосторонні зв'язки з Ізраїльським товариством медичної інформатики.

На запрошення турецького наукового Товариства з Нейрокардіології і Медичного Факультету Ерзерумського університету ім. Ататюрка фахівці УАКМ провели триденний семінар «Брейн-меппінг і нейрокардіологія» для фахівців невропатологів, психіатрів і клінічних нейрофізіологів. У семінарі взяли участь співробітники більш ніж 20 університетів і госпіталів Туреччини.

У Цюріхському університеті і Швейцарському Федеральному інституті технологій Цюріха проведені семінари з нових інформаційних технологій дослідження нелінійних динамічних систем мозку по ЕЕГ (дослідження детерміністського хаосу).

Робочі групи

Фахівці УАКМ працюють в робочих групах, які аналогічні робочим групам IMIA і EFMI.

Видавнича діяльність

Українська Асоціація «Комп'ютерна Медицина» спільно з Інститутом медичної інформатики і Телемедицини в 2004 році розпочали видання спеціалізованого міждисциплінарного науково-практичного журналу «Клінічна інформатика і Телемедицина» (ISSN1812-7231) для лікарів всіх спеціальностей і розробників медичних інформаційних технологій. До складу Редколегії журналу увійшли провідні фахівці України, Росії, Белорусси, Великобританії, Німеччини, Нідерландів, Румунії, Сербії, США, Швейцарії, Бельгії, Франції, Чехії, Швеції, Японії (докладна інформація на Веб-порталі: www.uasm.kharkov.ua). Журнал зареєстрований ВАК України як спеціалізований професійний журнал з чотирьох напрямів — медичні науки, фармацевтичні науки, інформатика і приладобудування (Затверджено постановами Президії ВАК України від 10.02.10 № 1-05/1 (медичні), 14.04.10 № 1-05/3 (фармацевтичні), 26.05.10 № 1-05/4 (біологічні, технічні). З 2009 р. Журнал представлений в електронному повнотекстовому вигляді на веб-порталах УАКМ (www.uasm.kharkov.ua) і Національної

бібліотеки України ім. В.І.Вернадського (http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/kiit/index.html). З 2011 року журнал є офіційним партнером Європейського журналу «The European Journal of Biomedical Informatics» (EJBI), ISSN 1801-5603. Відповідно до договору між журналами через 6 місяців після публікації робіт в журналах вони можуть бути переведені і опубліковані журналом-партнером. З 2011 р. Ж. «Клінічна інформатика і Телемедицина» цитується і індексується в міжнародній наукометричній базі «Index Copernicus».

У науковому журналі «Соціальна гігієна і організація охорони здоров'я» (Київ) в 2000 році створений постійно діючий розділ: «Інформаційні технології в управлінні охороною здоров'я».

У науковому журналі «Проблеми післядипломної освіти» (Харків) в 2000 році створений розділ: «Клінічна інформатика і інформаційні технології в управлінні охороною здоров'я».

Був підписаний Протокол про наміри між УАКМ і Британським журналом «Комп'ютеризація охорони здоров'я і інформаційний менеджмент» про обмін матеріалами між редакціями.

Видані матеріали:

- міжнародної конференції «Інформаційні технології в медичній радіології» (1994, Одеса-Ізмаїл);
- міжнародної конференції «Математичне моделювання і комп'ютерні технології в дослідженнях серцево-судинної системи» (1996, 1997, Харків);
- конференції «Математичні і інженерні пристосування в медичних науках» (1998, Харків);
- щорічної конференції «Медичні розробки математичних і інженерних наук» (1999, Харків, J. of Fundamental Medicine, 1999. V.2);
- міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні інформаційні технології в діагностичних дослідженнях» (2002, Дніпропетровськ);
- науково-практичної конференції з міжнародною участю «Комп'ютерна Медицина 2004» (Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія «Медицина». Випуск 8. № 617. С. 59.);
- міжнародного симпозіуму «Актуальні проблеми біомедичної інформатики, телемедицини і біомедичної кібернетики» (Київ, 2005);
- науково-практичної конференції з міжнародною участю «Комп'ютерна Медицина 2007» «Роль інформаційних технологій в реформуванні охорони здоров'я». («Ж. Клін. інформ. і Телемед. 2008. Т4. В.5).
- науково-практичного сателітного Симпозіуму з міжнародною участю «Радіологія -2009, медична інформатика і телемедицина» («Ж. Клін. інформ. і Телемед. 2009. Т5. В.6).
- I-го національного З'їзду з міжнародною участю «Медична і біологічна інформатика і кібернетика», 23-26 червня 2010 р. Київ;
- конференції з міжнародною участю «Медична і біологічна інформатика і кібернетика: Віхи розвитку» 20-23 квітня 2011 р. Київ;
- міжнародної конференції «Інформатизація охорони здоров'я в Україні: Перспективи розвитку». 17 - 18 жовтня 2012 р. Київ. (Ж. Клін. інформ. і Телемед. 2012. Т.8. у. 9.).

Медична освіта

УАКМ бере участь в атестації фахівців вищої кваліфікації і присвоєнні вчених ступенів з біологічних і медичних наук. Для Вищої атестаційної Комісії (ВАК) України був розроблений паспорт спеціальності «Біологічна і медична кібернетика і інформатика» (14.00.24 і 14.00.25), який використовувався до 1998 р. У 2006 р. відновлена ця наукова спеціальність (шифр:14.03.11).

За ініціативою Ради УАКМ в 1995 р. в Харківській медичній Академії післядипломної освіти була створена кафедра «Комп'ютерні технології у функціональній діагностиці і управлінні охороною здоров'я», яка в 1999 р. була перейменована і нині має назву – кафедра «Клінічної інформатики і інформаційних технологій в управлінні охороною здоров'я».

Президія Вченої Ради Міністерства охорони здоров'я України ще в 1999 р. підтримала пропозицію УАКМ про введення в номенклатуру медичних спеціальностей нової медичної спеціальності: «Медична інформатика», проте, до теперішнього часу ця пропозиція не реалізована.

Результати діяльності УАКМ знаходять застосування в дослідницьких інститутах, обласних, районних і міських лікарнях, регіональних діагностичних центрах.

УАКМ надають підтримку Міністерства охорони здоров'я, Освіти і науки України, Національна Академія Медичних наук і Національна Академія наук України.

*Професор О. Ю. Майоров
Перший віце-президент
голова Вченої Ради УАКМ*